

Fästingar - kanske farligare än vi tror

I Ridsport nr 12/2009 läste jag om en mystisk nervsjukdom som sprider sig hos våra hästar. Den är inte smittsam och det handlar inte om en bakteriell eller virusinfektion. Hur kan veterinärkåren vara så säker på det sistnämnda?

En gång i tiden läste jag till läkare men hästintresset tog över. Denna allmänbildning har lett till att jag ofta funderar över orsak och verkan. Det är mycket som vi inte vet. Vi ställer diagnoser och vi utvecklar behandlingar som lindrar symtomen. Orsaken till sjukdomarna är vi emellertid inte alltid så skickliga på att finna.

Man funderar nu på om diabetes orsakas av virus, och orsaken till ledgångsreumatism är delvis oklar. Sjukdomen aktiverar samma molekyler i immunförsvaret som vid influensa (SvD 7/8 2009). Varför är en del individer mer mottagliga än andra och varför drabbas vissa områden mer av infektioner? Detta kan man onekligen behöva fundera över.

Jag har på nära håll sett hästar med vinglighet i bakdelen. Hos en del har problemet förvärrats trots veterinär expertis; hos andra har man sett instabiliteten vara under en dag. Hängighet, stelhet, ömhet i muskler, svullna ben, oregelbunden gång, lite varierande hältor - ofta utan feber. Artrit (inflammation i led) och sedermera utveckling av artros (ledförändring) har ibland tillstött. En del hästar har fått fång eller konstig hårrem - ett sto fick symtom på ansiktsförflamning (ett av de vanligaste symtomen hos människa). I flertalet av dessa fall har det funnits en borreliainfektion i botten, ibland har det varit en erlichia-infektion.

En del veterinärer tycks veta att hästar inte kan bli sjuka i borrelia, men kan bära antikroppar. Har man antikroppar har man eller har haft en infektion. Problemet är kanske att borreliabakterien är ytterst svårodlad - det kan ta upp till tre månader (Läkartidningen nr 1-2/2004, läkare och docent Johan Berglund, Lunds Universitet). Dessutom har det visat sig att bakterien kan ändra skepnad. Det är inte säkert att man hittar antikroppar i blodprovet. Man kan även behöva ta ryggmärgsprov.

Varför jag fastnar lite i fästingburna infektioner är dels för att de kan ge olika neuropatier (sjukdom i en perifer nerv), dels för att fästingarna trivs i gräs. I

ovanstående artikel i Ridsport 12/2009 stod det att en gemensam nämnare för de flesta av de insjuknade hästarna var att de ätit inplastat foder. Förr, när vi fodrade med torrt, balat hö, var höhanteringen helt annorlunda. Höet vändes några gånger och pressades till torra småbalar. Med dagens plastade foder har denna hantering helt försvunnit.

Under en period, då många gav sina hästar ensilage, var vi väldigt rädda för botulinumbakterien, som kunde komma in i balarna via döda smådjur. Numera fodrar vi våra djur med lite torrare hösilage. Varför kan då inte fästingen hänga med det lite fuktiga gräset in i plastbalarna? En hypotes: det innebär att hästarna får smittan via fodret...

Vi bör nog utrota fästingarna för att bli av med alla sjukdomar som de kan bära på.

Maggi von Wachenfeldt

Kinda Häst